

in teologije. Prvo leto je bil kaplan v Moravčah, nato pa prefekt v ljubljanskem Alojzevišču in pomožni učitelj verouka na ljubljanski realki. Tam je leta 1904 postal profesor verouka in italijanščine. Leta 1915 je bil imenovan za deželnega šolskega nadzornika in upokojen leta 1919. Po upokojitvi je postal stolni kanonik in honorarni predavatelj homiletike na ljubljanski teološki fakulteti, cerkveni komisar in nadzornik za verouk na srednjih šolah. Od leta 1920 do 1932 je bil stolni pridigar. Ob njegovi smrti so zapisali, da je bil prav rojen za govorništvo: »Visoka, možata postava, močan glas, krepka izgovorjava.«

Pesniti je začel že v Domačih vajah v Alojzevišču in nato objavljaj v Ljubljanskem Zvonu, Dom in svetu, Vrvcu in Zori. Nabožne spise je objavljaj v Koledarju družbe sv. Mohorja, Katoliškem obzorniku in Voditelju v bogoslovnih vedah. Dvanajst let je bil urednik leposlovnega dela revije Dom in svet. Svoje pesmi je izdal v knjigi Rimski verzi (1916), spomine na študij v Rimu pa v knjigi Iz mojih rimskih let: kraji, zgodbe in ljudje (1935). Govore, ki jih je imel v cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani, je objavil v 24 zvezkih.

Umrl je 26. februarja 1938 v Ljubljani.

Tatjana Hojan

Karel Verstovšek – 150

Šolnik Verstovšek se je rodil 26. julija 1871 v Velenju. Gimnazijo je obiskoval v Celju, klasično filologijo pa študiral v Gradcu. Študij je dokončal leta 1897 in bil tega leta suplent na gimnaziji v Celju. V letih od 1898 do 1911 ter od 1921 do 1923 je poučeval na klasični gimnaziji v Mariboru. Vmes je leta 1903 doktoriral na univerzi v Gradcu in deloval tudi politično. Bil je deželni in državni poslanec, predsednik Narodnega sveta v Mariboru, poverjenik za uk in bogočastje narodne vlade v Ljubljani. Bil je član številnih društev in organizacij, predsednik nadzornega odbora Združne gospodarske banke in Spodnještajerske hranilnice in posojilnice v Mariboru.

Kot predsednik Narodnega sveta za Štajersko je dosegal imenovanje slovenskih okrajnih glavarjev in županov, kot poverjenik za uk in bogočastje je sodeloval pri reorganizaciji šolstva, pri ustanavljanju novih strokovnih šol, pomagal Dijaškemu domu in Dijaški kuhinji v Mariboru. Ustanovil je gimnazijo v Murski Soboti in imel velike zasluge pri ustanovitvi univerze v Ljubljani.

Napisal je številne politično zgodovinske članke v Domu in svetu, Slovencu, Ilustrovanem narodnem koledarju, Slovanu, Slovenskem gospodarju, Časopisu

Karel Verstovšek (dLib).

za zgodovino in narodopisje in letnem poročilu mariborske klasične gimnazije. Izšli sta tudi dve njegovi knjigi: Simonidovi jambi (1905) in Hochenburgerjev sistem: sodnijske razmere na Spodnjem Štajerskem (1911).

Umrli je 27. marca 1923 v Mariboru.

Tatjana Hojan

Predvojna slovenska pedagoška glasila o Josipu Jurčiču, tudi ob smrti – 140

V Učiteljskem tovarišu je bil Jurčič prvič omenjen leta 1869. Poročali so, da je v Mariboru spet pričel izhajati Slovenski Glasnik, ki ga ureja Jurčič.¹

Naslednje poročilo je iz leta 1877. Ljubljanski občinski mestni zbor je imel sejo 6. marca, na njem so predlagali peticijo, ki naj jo zbor predloži ministrstvu. Ta naj pri obeh zbornicah zahteva naknadni kredit za zidanje učiteljišča v Ljubljani. Jurčič je bil odbornik in je v imenu narodne stranke predlog podprl. Dejal je, da država zelo slabo skrbi za našo deželo in naše mesto. Za druge dežele ima vedno sredstva, saj je v Reichenbergu² zidala drago višjo obrtno šolo, ki ima le sedem učencev, pri nas pa jih je veliko, a ni šole zanje. Prav tako plačuje za tirolsko univerzo, kjer stane en medicinec univerze v Innsbrucku deset tisoč goldinarjev.³

Leta 1880 sta Učiteljski tovariš in Popotnik objavila kratko obvestilo, da bo začel izhajati v Ljubljani »lepoznanski list«, ki ga bodo urejali Fran Levec, Janko Kersnik, Ivan Tavčar in Josip Jurčič. V Učiteljskem tovarišu je ob koncu leta objavljen program novega lista (Ljubljanskega Zvona) in vabilo k naročanju.⁴

Istega leta je v Učiteljskem tovarišu izhajal daljši prispevek o Francetu Prešernu. Med drugim so omenjene Pesmi Franceta Preširna, ki so izšle v zbirki Klasje z domačega polja. To zbirko sta izdajala Josip Jurčič in Josip Stritar. V prispevku so našteje Prešernove pesmi, objavljene v tej publikaciji.⁵

Obe pedagoški reviji sta objavili kratko obvestilo o Jurčičevi smrti, Učiteljski tovariš pa je po njegovem pogrebu napisal nekaj podatkov o njegovem življenju in delu. Prispevek je končal z besedami: »Tako je zopet izginil iz pozorišča nevstrašljivi borivec za pravice slovenskega ljudstva, značajan rodoljub in priden delavec na literarnem polju.«⁶

Najdaljši prispevek o Jurčiču je objavil Učiteljski tovariš leta 1885. Učitelj in pisatelj Janko Leban je v njem objavljial razpravo Slovstvena zgodovina v slovenski ljudski šoli. Z njo je hotel pomagati učiteljem, da bi ob obravnavi pesmi in povesti iz beril tudi kaj povedali o življenju in delu avtorjev. Začel je z drugim berilom, v katerem je bil Jurčičev sestavek Rudar. Na kratko je opisal Jurčičev

1 Dopisi in novice. *Učiteljski tovariš* (v nadaljevanju *UT*), 9, 1869, str. 31.

2 Liberec na Češkem.

3 Dopisi in novice. *UT*, 17, 1877, str. 96.

4 Iz Ljubljane. »Ljubljanski Zvon«. *UT*, 20, 1880, str. 388.

5 Josip Marn: Dr. France Prešeren. *UT*, 20, 1880, str. 361.

6 Različnosti. *UT*, 21, 1881, str. 159–160.